«Ποιος σκότωσε τον σκύλο τα μεσάνυκτα;»

Η Λέα Μαλένη επένδυσε πολλά σ' αυτή την παραγωγή. Η ίδια στη συνέντευξή της στο Φilgood μίλησε για ένα νέο ξεκίνημα και για ένα στοίχημα που θέλει οπωσδήποτε να κερδίσει. Οι θετικοί οιωνοί είχαν φανεί από την αρχή. Πρώτο, ο ΘΟΚ δέχτηκε την πρόταση της σκηνοθέτιδας για την επιλογή του τελευταίου έργου της κύριας σκηνής και καλά έκανε. Δεν έκανε καλά όταν δεν δέχτηκε, π.χ., την πρόταση του Ούβε Χάουζ να ανεβάσει τον «Ριχάρδο Γ'» αντί Ίψεν, ό οποίος ήταν προγραμματισμένος από παλιά και μετά από εισήγηση άλλου σκηνοθέτη. Θέλω να πω για πολλοστή φορά το αυτονόητο: οι αναθέσεις είναι προξενέματα, όπου οι δύο εμπλεκόμενοι, το έργο και ο σκηνοθέτης, επιλέγονται με ζυγισμένους υπολογισμούς τρίτων, αλλά... λείπει ο έρωτας. Λείπει εκείνη η περίοδος του φλερτ από απόσταση, τότε που ο σκηνοθέτης ονειρεύεται να του δοθεί ευκαιρία να υλοποιήσει στη σκηνή τα όσα έχει ήδη σκεφτεί σε σχέση με το υλικό που ο ίδιος επέλεξε από εσωτερική του ανάγκη, τα όσα πιστεύει ότι θα μπορέσει να κάνει μόλις του δοθεί η ευκαιρία. Ο δεύτερος ευνοϊκός οιωνός είναι η ίδια η φύση του έργου που επέτρεπε στη Λέα Μαλένη την πληρέστερη εφαρμογή της σκηνοθετικής της μεθόδου. Το μυθιστόρημα του Μαρκ Χάντον σε θεατρική διασκευή του Σάιμον Στίβενς αφηγείται μια ιστορία ενός διαφορετικού αγοριού, ενός παιδιού με μεγάλες δυσκολίες κοινωνικής προσαρμογής και με την εξαιρετική ειδική ικανότητα προσωπικής ερμηνείας του γύρω κόσμου. Το έργο δίνει στη σκηνοθέτιδα ευκαιρία δημιουργίας πολυεπίπεδου θεάματος, όπου η εξωτερική πραγματικότητα, ιδωμένη με τα μάτια του ήρωα, συνυπάρχει με τα οράματά του. Οπότε τα πολλά επίπεδα έδιναν «χώρο» στη Λέα Μαλένη να χρησιμοποιήσει την πληθωρική της ευρηματικότητα. Η ίδια η μέθοδος που στον «Πελεκάνο» ή στον «Πλούτο» δημιουργούσε κατ' εμένα ένα αυτόνομο στρώμα στην επιφάνεια του έργου και στα επινοημένα κείμενα που έχει σκηνοθετήσει η Μαλένη, μετατρεπόταν από μέσο σε σκοπό, εδώ ταιριάζει και τεκμηριώνεται. Εδώ το κείμενο προσφέρει στέρεα πλοκή και καλή ποιότητα, όπου δύο προικισμένοι άνθρωποι, ο συγγραφέας και ο διασκευαστής τα λένε όλα ξεκάθαρα, έτσι ώστε ο σκηνοθέτης δεν πρέπει να ψάχνει για τα ανείπωτα, άλλα να μεταγλωττίσει τα ειπωμένα στο κείμενο στη γλώσσα της σκηνής.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της σκηνοθετικής δουλειάς της Μαλένη είναι η παραδειγματική οργάνωση της αδιάκοπης, πλούσιας σκηνικής δράσης με τους έντεκα ηθοποιούς να έχουν προσωπικό κινητικό και υποκριτικό σενάριο κάθε στιγμή της παράστασης. Αυτά δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως σκηνοθετική φλυαρία, καθώς ένα από τα γνωρίσματα του είδους του αυτισμού που έχει ο έφηβος Κρίστοφερ είναι η ικανότητα να προσέχει και να καταγράφει όλα όσα συμβαίνουν γύρω του – οπότε οι συντελεστές του έργου απλά έπρεπε να τα κάνουν να συμβαίνουν. Από την ιδιομορφία του κεντρικού ήρωα προκύπτει η συνεχής αλληλοκάλυψη του εξωτερικού και του εσωτερικού κόσμου του ήρωα. Αυτό εξασφαλίστηκε με την αρμονική συνεργασία ή μάλλον συνδημιουργία της σκηνοθέτιδας και του Στάθη Μήτσιου, υπεύθυνου του εξαίρετου εικονικού περιβάλλοντος, του Γιώργου Κουκουμά με την περίπλοκη παρτιτούρα φωτισμών, της Φρόσως Κορρού με τη σχεδόν χορογραφική ακρίβεια στην κίνηση, της Χριστίνας Γεωργίου που συνταίριασε τη μουσική και το ηχητικό περιβάλλον με το θέαμα. Πολύ σημαντική δουλειά έχει κάνει ο σκηνογράφος της παράστασης Γιώργος Γιάννου, ο οποίος αποδίδει την εθελούσια απομόνωση του Κρίστοφερ και τα εμφανή όρια του κόσμου του με το κουτί της σκηνικής κατασκευής, όπου η κάθε οπή, πόρτα παράθυρο, καταπακτή, μπορεί να αποτελέσει είσοδο εισβολέων. Το σκηνικό εξυπηρετεί και το θέμα του θεάτρου στο θέατρο, που ο Σάιμον Στίβενς έχει χρησιμοποιήσει ως ένα από τα μέσα διασκευής του μυθιστορήματος του Χάντον. Όμως πιστεύω ότι οι οπτικές, ερμηνευτικές, συναισθηματικές πληροφορίες είναι τόσες, που το μοτίβο του θεατρικού εγκιβωτισμού σχεδόν χάνεται, έτσι που το κοινό δεν προλαβαίνει να προσέξει τη δράση στα δύο σκηνοθετικά τραπεζάκια στο προσκήνιο.

Πιστεύω πως το κύριο υποκριτικό επίτευγμα της παράστασης είναι η απόλυτα συντονισμένη ομαδικότητα, στην οποία όμως δεν χάνονται οι μικρές προσωπικές δημιουργίες του κάθε ηθοποιού. Από τους μεγάλους ρόλους θα ξεχώριζα τον Αλέξανδρο Παρίση (Εντ) και τον Φώτη Καράλη (Κρίστοφερ). Για να λάβω μέρος ως θεατής στο πείραμα της Λέας Μαλένη, πρέπει να δω και τον Ανδρέα Κουτσόφτα στον πρωταγωνιστικό ρόλο για να διαπιστώσω ότι το «σύνδρομο της πεταλούδας» ισχύει και στο θέατρο.